

Súd: Krajský súd Košice
Spisová značka: 3Sp/45/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7013201253
Dátum vydania rozhodnutia: 12. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Valéria Mihalčinová
ECLI: ECLI:SK:KSKE:2014:7013201253.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Košiciach, samosudkyňou JUDr. Valériou Mihalčinovou, v právnej veci navrhovateľa: R.. H. T. L. Y. K. R. G. S., bytom M. F. X, Y. Q. T., proti odporcovi: Centrum právnej pomoci, Kancelária Košice, so sídlom v Košiciach, Moyzesova 18, o p r e s k ú m a n i e zákonnosti rozhodnutia odporcu zo dňa 01. augusta 2013 sp. zn. 5708/2013, ev. č. 34095/2013, takto

r o z h o d o l :

Z r u š u j e rozhodnutie odporcu zo dňa 01. augusta 2013 sp. zn. 5708/2013, ev. č. 34095/2013 a v r a c i a mu vec na ďalšie konanie.

Účastníkom náhradu trov konania n e p r i z n á v a.

o d ô v o d n e n i e :

Odporca preskúmaným rozhodnutím nepriznal navrhovateľovi nárok na poskytnutie právnej pomoci vo veci podania dovolania voči uzneseniu krajského súdu sp. zn. 11Co/147/2012 zo dňa 31.05.2013 z dôvodu, že nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci v zmysle citovaného ustanovenia § 6 ods. 1 a § 6a zákona č. 327/2005 Z. z..

Uviedol, že z podkladov a písomností doložených žiadateľom (rozhodnutie Okresného súdu v Spišskej Novej Vsi vo veciach sp. zn. 10C/90/2010, 9C 44/2005, rozhodnutia Krajského súdu v Košiciach vo veciach sp. zn. 11Co/146/2012, 11Co/147/2012) vyplýva, že neuviedol žiadne skutočnosti, ktoré by zakladali dôvodnosť dovolania s poukazom na citované ustanovenia zákona uvedené v odôvodnení rozhodnutia. Navrhovateľ opätovne uvádza dôvody, ktoré namietal aj v konaní pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom. S namietanými skutočnosťami sa oba súdy riadne vysporiadali v odôvodnení svojho rozhodnutia. Tieto skutočnosti nie je možné podriaďiť pod žiaden zákonný dôvod pre podanie dovolania. Prijali aj názor z odbornej literatúry, podľa ktorej uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá, že dovolateľ podpíše (konkretizuje) okolnosti, z ktorých sa usudzuje, že dovolací dôvod je daný; iba odkaz na text zákona alebo iba samotná citácia skutkovej podstaty niektorého z dovolacích dôvodov nestačí. Z uvedených dôvodov považuje za dostatočné pre konštatovanie zrejmej bezúspešnosti sporu, čím nebola splnená druhá podmienka pre priznanie nároku žiadateľa na právnu pomoc. Nesplnenie hoci len jednej z podmienok pre priznanie nároku na poskytnutie právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o nároku na poskytnutie právnej pomoci. Z dôvodu nutnosti kumulatívneho splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc sa s ohľadom na splnenie ďalších podmienok nezaoberal.

Proti tomuto rozhodnutiu podal včas opravný prostriedok navrhovateľ. Navrhol preskúmané rozhodnutie zrušiť a priznať mu poskytnutie právnej pomoci, najmä vo vzťahu k poskytnutiu predbežnej právnej pomoci. Uviedol, že od podania návrhu na obnovu konania robí okresný aj krajský súd

všetko preto, aby relevantné dôvody, ktoré môžu privodiť priaznivejšie rozhodnutie vo veci ignoroval a zmietol zo stola pomoc, jednoducho opakuje tieto nezmysly. Občiansky súdny poriadok ako procesné právo umožňuje podať iné opravné prostriedky. Ako uviedol, rozsudok Krajského súdu v Košiciach vo veci 4Co/14/2010-269 zdôvodňuje ako ho okradnú spolu s firmou (§ 205 ods. 4 O.s.p. teda zákonom, ktorý neexistuje). Už len tento jediný dôvod je postačujúci na obnovu konania, preto nevie o akej bezúspešnosti odporca hovorí. V odôvodnení preskúmaného rozhodnutia sa uvádza odborná literatúra, aj rozhodnutia uverejnené v časopise zo súdnej praxe 3/2007. Kontinentálne právo nie je založené na precedensoch, keď to neplatí pre Vás (odporcu), takto neplatí ani pre neho a v súvislosti s tým poukazuje pozrieť si literatúru a to Aristotela a jeho logiku aj pracovníkom súdu.

Plynutie lehoty v tomto prípade na odvolanie nezakladá povinnosť vykonať úkon v niektorom okamihu lehoty, ktorý svojvoľne určí niekto iný než oprávnený. Naopak je vecou oprávneného nakladať s lehotou, je jeho vecou v ktorom okamihu vykoná úkon počas plynutia lehoty. Pri podávaní odvolania súd ukladá povinnosť, aby predpokladali kde a kedy dôjde k výpadku elektriny a k poruche tlačiarne v dôsledku jej výpadku. V tejto súvislosti poukázal na článok 13 ods. 1 písm. a) Ústavy Slovenskej republiky „povinnosti možno ukladať zákonom alebo na základe zákona, v jeho medziach a pri zachovaní základných práv a slobôd,...“. Uvádza sa v odôvodnení, že súd neuzná tvrdý dôvod (že došlo k výpadku elektriny a následnej poruche tlačiarne) za ospravedliteľný, tak neodníme možnosť konať pred súdom, čo je nezmysel. Jeho dôvod k výpadku elektriny a následnej poruche v tlačiarne je nielen tvrdý, je preukázaný, je potvrdený a je doložený aj potvrdením. Napriek tomu okresný aj krajský súd svorne tvrdia, že podanie (zrejme odvolanie) urobil 27.03.2012, teda v rámci lehoty pred polnocou. Len k doručeniu podania došlo po polnoci. Má zato, že úkon bol urobený v zákonnej lehote a v predpísanej písomnej forme.

Na súdnom pojednávaní uviedol, že uznesenia Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/146/2012-131 z 31.05.2013 a č. k. 11Co/147/2012-128 z 31.05.2013 sú podľa neho neplatné a krajský súd by mal preto vydať opravné uznesenie. Uvedené uznesenia krajský súd vydal v ten istý deň, tou istou sudkyňou, len pod iným číslom a má za to, že aj právny zástupca, ktorý mu bude pridelený poukáže na tento nedostatok a nesprávnosť postupu krajského súdu. Má za to, že tieto uznesenia nesprávne vyhodnotil aj odporca, čo uvádza v odôvodnení preskúmaného rozhodnutia. Ďalej poukázal aj na to, že v odôvodnení rozhodnutia sa poukazuje aj na rozsudku krajského súdu vo veci 3Co/14/2010-269, v ktorom je uvedené ustanovenie § 205 ods. 4 O.s.p., pričom tento zákon neexistuje, je vymyslený a vykonštruovaný.

Odporca v písomnom vyjadrení, aj na pojednávaní navrhol potvrdiť preskúmané rozhodnutia a vysloviť, že účastníci nemajú právo na náhradu trov konania.

Uviedol, že jednou z podmienok poskytnutia právnej pomoci je, že sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť sporu. Úspešným žiadateľom konania o priznanie nároku na právnu pomoc môže byť len ten, kto súčasne preukáže splnenie všetkých troch podmienok stanovených v zákone č. 327/2005 Z. z.. Podľa § 8 zákona č. 327/2005 Z. z. pri posudzovaní bezúspešnosti sporu centrum prihliadne najmä na to, či právo nezaniklo uplynutím času, či sa právo nepremlčalo a či je žiadateľ schopný označiť dôkazy na preukázanie svojich tvrdení, ktoré sú dôležité na zistenie skutkového stavu. Na základe navrhovateľom predložených rozhodnutí a iných písomností, ktoré sú súčasťou spisu a boli podkladmi na vydanie rozhodnutia má za preukázané, že navrhovateľ nespĺňa zákonom stanovenú podmienku - že sa nejedná o zrejmu bezúspešnosť sporu. Navrhovateľ neuviedol žiadne nové relevantné skutočnosti zakladajúce prípadnú dôvodnosť dovolania. Dôvodom na podanie dovolania proti uzneseniu krajského súdu č. k. 11Co/147/2012-128 zo dňa 31.05.2013 sú dôvody, ktoré uvádzal navrhovateľ v konaní pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom.

Súd v konaní podľa § 250l a nasl. O.s.p. na nariadenom pojednávaní preskúmal napadnuté rozhodnutie, oboznámil sa s opravným prostriedkom navrhovateľa, písomným vyjadrením odporcu, pripojeným administratívnym spisom odporcu a dospel k záveru, že opravný prostriedok je dôvodný.

V správnom súdnictve preskúmajú sudy na základe žalôb alebo opravných prostriedkov zákonnosť rozhodnutí orgánov verejnej správy, ktorými sa zakladajú, menia alebo zrušujú práva alebo povinnosti fyzických alebo právnických osôb (§ 244 ods. 1 O.s.p.).

Podľa ustanovení druhej hlavy piatej časti O.s.p. sa postupuje v prípadoch, v ktorých zákon zveruje súdom rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti neprávoplatným rozhodnutiam správnych orgánov (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Podstatou správneho súdnictva je ochrana práv občanov a právnických osôb, o ktorých sa rozhodovalo v správnom konaní; ide o právny inštitút, ktorý umožňuje, aby sa každá osoba, ktorá sa cíti byť rozhodnutím, či postupom orgánu verejnej správy poškodená dovolala súdu, ako nezávislého orgánu a vyvolala tak konanie, v ktorom správny orgán už nebude mať autoritatívne postavenie, ale bude účastníkom konania s rovnakými právami ako ten, o koho práva v konaní ide.

Úlohou správneho súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti druhej hlavy Občianskeho súdneho poriadku je posudzovať, či správny orgán vecne príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkmi konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi, ako aj procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúce vydaním napadnutého rozhodnutia. V rámci správneho prieskumu súd teda skúma aj procesné pochybenie správneho orgánu namietané v žalobe, či uvedené procesné pochybenia správneho orgánu je takou vadou konania pred správnym orgánom, ktorá mohla mať vplyv na zákonnosť napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 3 O.s.p.).

Spornou skutočnosťou v prejednávanej veci je otázka posúdenia, či vo veci vedenej na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp. zn. 10C/90/2010 možno vo vzťahu k dovolaniu navrhovateľa konštatovať zrejmu bezúspešnosť (§ 8 zákon č. 327/2005 Z. z. o poskytovaní právnej pomoci osobám v materiálnej núdzi a o zmene a doplnení zákona č. 586/2003 Z. z., zákon č. 455/1991 Zb. o živnostenskom podnikaní v znení neskorších predpisov - ďalej len „zákon o bezplatnej právnej pomoci“), ktorá ju vylučuje z poskytnutia právnej pomoci poskytovanej odporcom podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci.

Pojem zrejmej bezúspešnosti v spore bol v našom právnom poriadku pôvodne obsiahnutý len v § 138 ods. 1 O.s.p. v súvislosti s posudzovaním žiadosti účastníka konania o oslobodení od platenia súdnych poplatkov, keď Občiansky súdny poriadok pre priznanie oslobodenia od platenia súdnych poplatkov vylučuje zrejme bezúspešné uplatňovanie alebo bránenie práva. Občiansky súdny poriadok však konkrétne neupravuje čo je potrebné pod týmto pojmom rozumieť. Zákon o bezplatnej právnej pomoci príkladmo uvádza na čo je potrebné prihliadať pri posudzovaní zrejmej bezúspešnosti sporu, keďže jednou z podmienok pre priznanie tohto nároku je, že nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu. Pri aplikácii § 138 O.s.p. všeobecne súdy judikovali, že o zrejmu bezúspešnosť sa jedná najmä vtedy, ak už zo skutkových tvrdení žiadateľa je nepochybné, že mu vo veci nemôže byť vyhovené.

V prejednávanej veci žiadal navrhovateľ v správnom konaní vedenom u odporcu priznanie nároku na právnu pomoc vo veci vedenej na Okresnom súde v Spišskej Novej Vsi pod sp. zn. 10C/90/2010, o návrhu na obnovu konania vo veci sp. zn. 9C 44/2005. Konkrétne vo veci ním podaného dovolania voči uzneseniu Krajského súdu v Košiciach č. k. 11Co/146/2012-131 zo dňa 31.05.2013. V označenej veci navrhovateľ vystupuje ako odporca.

Odporca oprel svoj právny záver, že žiadateľ nespĺňa podmienky na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci po zistení, že neuviedol žiadne nové skutočnosti, ktoré by zakladali dôvodnosť dovolania. Konštatuje, že žiadateľ opätovne uvádza dôvody, ktoré namietal aj v konaní pred súdom prvého stupňa a odvolacím súdom a s namietanými skutočnosťami sa oba súdy riadne vysporiadali v odôvodnení svojich rozhodnutí. Pripojil názor z odbornej literatúry C.H.BECK č. RNs C 2115/2004 v zmysle ktorého uplatnenie dovolacieho dôvodu predpokladá, že dovolateľ podpíše (konkretizuje) okolnosti, z ktorých sa usudzuje, že dovolací dôvod je dôvodný; iba odkaz na text zákona alebo iba samotná citácia skutkovej podstaty niektorého z dovolacích dôvodov nestačí.

Uvedené skutočnosti mal odporca za dostačujúce pre konštatovanie zrejmej bezúspešnosti sporu a teda nenaplnenie druhej podmienky pre priznanie nároku na právnu pomoc. Vzhľadom k tomu, že nesplnenie čo i len jednej z podmienok podľa § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci má za následok negatívne rozhodnutie o žiadosti žiadateľa, odporca sa už zvyšnými podmienkami ďalej nezaoberal.

Podmienky prípustnosti dovolania voči rozsudku upravuje Občiansky súdny poriadok v § 236, v § 237 a v § 238. Platí pritom, že aj keď nie je dovolanie voči rozsudku prípustné podľa § 238 O.s.p., musí dovolací súd skúmať, či dovolaním napadnuté rozhodnutie nie je zaťažené niektorou z vád podľa § 237 O.s.p.. Pritom platí, že prípustnosť dovolania podľa § 237 O.s.p. nie je daná tvrdením dovolaťela, že rozhodnutie odvolacieho súdu je postihnuté niektorou z vád v tomto ustanovení uvedenou, ale je prípustné len vtedy, ak rozhodnutie skutočne takouto vadou aj trpí. Ak dovolací súd zistí, že rozhodnutie nie je niektorou z uvedených vád postihnuté, dovolanie odmietne, nakoľko smeruje proti rozhodnutiu proti ktorému nie je dovolanie prípustné.

Čo je však dôležitejšie k tomu, či rozhodnutie odvolacieho súdu trpí niektorou z vád uvedených v § 237 O.s.p. prihliada dovolací súd nielen na námietku dovolaťela, ale z úradnej povinnosti zisťuje jej existenciu bez zreteľa na to, či dovolaťel existenciu vady tvrdil alebo netvrdil. Ak zistí, že rozhodnutie odvolacieho súdu trpí takou vadou, toto rozhodnutie zruší.

Preto neobstojí zistenie odporcu, že navrhovateľ v konaní o žiadosti na priznanie nároku na právnu pomoc neuviedol žiadnu zo skutočností zakladajúcu dôvodnosť ním podaného dovolania. Občiansky súdny poriadok totiž ukladá dovolaciemu súdu povinnosť z úradnej povinnosti skúmať, či v konaní došlo k niektorej z vád taxatívne ustanovených v § 237 O.s.p.. Pokiaľ sa odporca uspokojil so zistením absencie tvrdenia konkrétnych vád dovolaním napadnutého rozhodnutia, je namieste konštatovať, že toto zistenie nie je dostačujúce pre skonštatovanie zrejmej bezúspešnosti konania, v ktorých zákon ukladá súdu z úradnej povinnosti zisťovať skutočnosť potrebné pre zistenie skutkového stavu, resp. tiež vykonať dokazovanie nad rozsah návrhov účastníkov konania (§ 120 ods. 2 O.s.p., § 242 ods. 1 O.s.p.) je totiž zrejma bezúspešnosť osobitne tak, ako je zadefinovaná aj v § 8 zákona o bezplatnej právnej pomoci povahou veci vylúčená. Ide totiž o konanie v tak citlivých veciach, že zákonodarca považoval za potrebné poskytnúť účastníkom širšiu ochranu ich práv tým, že uložil súdu povinnosť aktívne zisťovať skutočnosť a dôkazné prostriedky nad rámec návrhov účastníkov, ktorí by inak, napr. z dôvodu neznalosti práva alebo faktickej, či právnej nemožnosti určitý dôkaz obstarat' boli na svojich právach a právom chránených záujmoch poškodení.

Je potrebné dodať, že pre nenaplnenie požiadavky § 6 ods. 1 písm. b) zákona o bezplatnej právnej pomoci nestačí, ak zrejmu bezúspešnosť sporu nemožno vylúčiť, ale je nevyhnutné, aby bezúspešnosť sporu žiadateľa bola tak jednoznačná, že je zrejma už na základe zbežného posúdenia veci. V opačnom prípade ide len o možnú bezúspešnosť sporu, ktorá o sebe nevyklučuje žiadateľa z nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci. Je potrebné mať na zreteli, že rozhodovanie o priznaní nároku na poskytnutie právnej pomoci podľa zákona o bezplatnej právnej pomoci predstavuje obmedzenie práva na súdnu a inú právnu pomoc garantovaného ústavou, preto je nanajvyš nutné brať do úvahy článok 13 Ústavy Slovenskej republiky tak, aby do tohto práva bolo zasiahnuté skutočne len v nevyhnutnej miere a vždy v súlade so zákonom.

Vzhľadom na uvedené súd dospel k záveru, že je potrebné rozhodnutie odporcu podľa § 250q ods. 2 v spojení s § 250j ods. 2 písm. a) O.s.p. (z dôvodu nesprávneho právneho posúdenia veci vo vzťahu k zrejmej bezúspešnosti sporu) zrušiť a vrátiť mu vec na ďalšie konanie.

V novom konaní odporca bude povinný opätovne posúdiť žiadosť žiadateľa a to z hľadiska splnenia podmienok stanovených v § 6 ods. 1 zákona o bezplatnej právnej pomoci a to, či má fyzická osoba (žadateľ) právo na poskytnutie právnej pomoci bez finančnej spoluúčasti, ak jej príjem nepresahuje 1,4 násobok sumy životného minima a nemôže si využívanie právnych služieb zabezpečiť svojim majetkom, nejde o zrejmu bezúspešnosť sporu a hodnota sporu prevyšuje hodnotu minimálnej mzdy, okrem sporov, v ktorých nie je možné hodnotu sporu vyčísliť v peniazoch. Z dôvodu nutnosti kumulatívneho splnenia zákonom stanovených podmienok pre priznanie nároku na právnu pomoc odporca je povinný vysporiadať sa po dôslednom zistení ostatných podmienok priznania nároku na poskytnutie právnej pomoci, ktorými sa nezaoberal. Vo vzťahu k zisťovaniu zrejmej bezúspešnosti sporu je viazaný právnym názorom súdu vysloveným v tomto rozsudku (§ 250r O.s.p.).

O trovách konania súd rozhodol podľa § 250l ods. 2 v spojení s § 250k ods. 1 O.s.p. a keďže úspešný navrhovateľ si trovy konania neuplatnil, súd mu ich náhradu nepriznal a odporca zo zákona toto právo nemá.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku je prípustné odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Najvyšší súd SR v Bratislave prostredníctvom Krajského súdu v Košiciach, a to písomne v dvoch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.